

POLÍTICA DE GÈNERE

DOCUMENT ESTRATÈGIC PER A UNA FUNDACIÓ
LLIURE DE MASCLISMES, IGUALITÀRIA, INCLUSIVA,
TRANSVERSAL I INTERSECCIONAL

Redacció i maquetació:

Ada Hernández Lluís

Document aprovat per:

Patronat de la Fundació ACSAR

Contacta'ns a:

www.fundacioacsar.org

facsar@fundacioacsar.org

Via Laietana 16, Barcelona

+34 933 043 023

ÍNDEX

1. EL COMPROMÍS DE LA FUNDACIÓ

- Objectius i antecedents
- Principis bàsics

2. LA NORMATIVA DE REFERÈNCIA

- Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona
- Conveni d'Istanbul
- Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing
- Estatut d'Autonomia de Catalunya
- Llei Orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes
- El Codi de Conducta de la Federació Catalana d'ONGD
- Objectius de Desenvolupament Sostenible del PNUD

3. ATERRANT LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LES NOSTRES LÍNIES D'ACCIÓ

- *Organització i funcionament intern*
 - Composició paritària i acció positiva
 - Formació en gènere
 - Requisits de contractació
- *Projecció externa de la fundació*
 - Capacitació
 - Cooperació
 - Incidència i sensibilització

EL COMPROMÍS DE LA FUNDACIÓ

La Fundació ACSAR, nascuda l'any 2005, ha heretat la trajectòria i experiència en l'àmbit de l'asil i el refugi de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda al Refugiat, l'acrònim de la qual dona nom a la fundació. L'objectiu principal de l'entitat és la promoció del coneixement, la investigació i l'anàlisi dels fenòmens migratoris, les dinàmiques de mobilitat humana i la diversitat cultural a Catalunya. Mitjançant l'estudi de la realitat social en relació a les migracions i el refugi, pretenem esdevenir un instrument útil i de referència a l'hora d'incidir en el disseny de polítiques públiques, proporcionar informació veraç i acurada a la població, i contribuir a la construcció d'una societat diversa, plural i cohesionada.

En vistes a la consecució d'aquest objectiu, les línies de treball de la fundació s'estructuren al voltant de tres pilars interdependents: la sensibilització i capacitació, la incidència i la cooperació. Els projectes dissenyats en cadascuna d'aquestes línies, així com la dinàmica i organització interna de la fundació, parteixen de la premissa que qualsevol servei i acció social justa ha d'integrar obligatòriament i necessàriament una perspectiva de gènere. Com a entitat basada en la defensa dels drets humans, la lluita per a la igualtat de gènere i oportunitats és ineludible i inseparable de la raó de ser de la fundació. Els propis estatuts fundacionals estableixen com a objectiu primordial de l'entitat "la defensa dels drets humans, especialment en relació al dret d'asil i el refugi", entenent que la igualtat en drets i dignitat rau a la base del propi concepte de drets humans. Aquest aspecte revesteix especial importància tenint en compte les discriminacions multifactorials que pateixen les dones, nenes i membres del col·lectiu LGTBI immigrades al nostre país, les realitats i necessitats de les quals són al centre de la tasca d'ACSAR.

Al llarg dels més de 15 anys d'activitat de la fundació, ACSAR ha anat avançant progressivament en l'adopció d'un enfocament de gènere i la seva transversalització al conjunt de l'activitat de l'entitat. Aquest procés ha sigut possible gràcies al continu exercici d'aprenentatge i reflexió conjunta que sempre s'ha prioritzat des de l'equip de la fundació. Aquest s'ha vehiculat a través de l'experiència sobre el terreny i la relació amb socis locals, l'intercanvi de pràctiques i idees en espais de reflexió conjunta amb altres entitats del sector i l'aprenentatge de la pròpia fundació.

Si bé la perspectiva de gènere resulta essencial en la concepció i plantejament de la fundació, considerem imperatiu que el compromís institucional d'ACSAR amb la igualtat de gènere i els drets humans consti en un document estratègic, que informi de manera real i efectiva totes les accions de l'entitat. Precisament aquest és l'objectiu de la present política de gènere: esdevenir un document rector i vinculant tant pel que fa al funcionament i composició interna de la fundació com pel que fa a la seva projecció externa.

Principis bàsics

Tal com s'ha indicat anteriorment, la fundació ACSAR considera que la lluita per la igualtat efectiva i l'aplicació de la interseccionalitat com a eina d'anàlisi són requisits imprescindibles per a poder considerar útil, conscient i justa qualsevol tasca social. Aquesta màxima és d'aplicació a totes les accions que duu a terme la fundació: des de la contractació de personal i la composició del patronat a l'elaboració, execució, seguiment, avaluació i difusió de projectes.

D'aquesta manera, l'enfocament de gènere no només ha d'impregnar les activitats tangibles de la fundació, sinó també el llenguatge utilitzat en la redacció i difusió de projectes i activitats, els criteris d'elecció de ponents a xerrades, la referenciació d'activistes i teòriques als treballs d'investigació, i un llarg etcètera.

Tanmateix, ACSAR s'adhereix a la pràctica de moltes altres organitzacions del sector i aposta per la no imposició. Aquest principi advoca per l'acompanyament en la identificació i abordament de les causes de desigualtat des de diverses concepcions i identitats culturals i polítiques, encara que això impliqui la consideració d'horitzons temporals més amplis en segons quines línies d'acció. ACSAR creu fermament que la consecució d'una igualtat real, sostenible i sostinguda passa per la promoció d'un l'anàlisi conjunt de la realitat social i de les discriminacions patriarcals, racistes, homòfobes i capacitistes que malauradament encara tenen lloc a totes les societats, inclosa la catalana.

Per aquest motiu, ACSAR impulsarà i participarà sistemàticament en la creació d'espais de reflexió amb socis locals, altres entitats catalanes, espanyoles i europees, institucions i administracions, per tal de sumar sinergies en l'assoliment de justícia social.

LA NORMATIVA DE REFERÈNCIA

Per tal d'elaborar aquesta política de gènere, la fundació ASCAR s'ha basat, en primer lloc, en el marc de drets humans consagrat a la Carta de les Nacions Unides, la Carta Europea de Drets Humans i altres instruments de dret internacional que consideren la igualtat efectiva entre éssers humans com el dret més essencial.

En segon lloc, pren de referència les disposicions i principis establerts als següents cossos normatius i instruments de planificació estratègica:

- **Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW) - 1979:** document vinculant enfocat als drets humans de les dones que recull les obligacions imposades als estats signataris en diversos àmbits - legislatiu, polític, judicial i cultural- per tal de prevenir, jutjar i sancionar la discriminació contra la dona, així com per a garantir el gaudi i exercici real i efectiu de drets en peu d'igualtat.
- **Conveni d'Istanbul - 2014:** es tracta del primer instrument vinculant d'àmbit europeu en matèria de violència contra la dona i la violència domèstica, essent el tractat internacional més complert i de major abast reconeixent la violència contra les dones com una violació dels drets humans. Consolida la igualtat com a principi fonamental de la Unió Europea, i que per tant ha d'integrar-se en totes les polítiques i accions de la UE i dels seus membres tal com indica el Tractat d'Amsterdam (1999).

- **Declaració i Plataforma d'Acció de Beijing - 1995:** document no vinculant que defineix objectius estratègics i mesures concretes a adoptar pels governs, aportant una visió integral dels problemes que s'han d'abordar des de la cooperació internacional per obtenir resultats efectius en matèria d'igualtat. Definició de la necessitat d'una estratègia pro equitat de gènere amb dues línies d'acció complementàries: línia específica d'apoderament de dones i transversalització.
- **Estatut d'Autonomia de Catalunya (EAC) - 2006:** norma fonamental de l'ordenament jurídic català que estableix la obligació per parts dels poder públics de Catalunya de promoure l'equitat de gènere (art. 4) i garantir la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques.
- **Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes - 2008:** la Llei d'igualtat propugna que "el principi d'igualtat de tracte entre dones i homes suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil." Aquesta llei consagra els articles 14 i 9.2 de la Constitució Espanyola, referents al dret a la igualtat i a la no discriminació per raó de sexe, i a l'obligació dels poders públics de promoure les condicions per a que la igualtat de l'individu i els grups on s'integra sigui real i efectiva.

- **El Codi de Conducta de la Federació Catalana d'ONGD - 1997:** document que estableix "la necessitat de promoure el desenvolupament humà integral, amb els seus components socials, culturals, econòmics, de gènere, ecològics i personals", a l'hora que situa la necessitat de que la cooperació al desenvolupament "... impulsi polítiques actives de gènere encaminades a superar un sistema que, arreu del món situa a les dones en una posició d'inferioritat i subordinació en les diverses esferes de la vida".
- **Objectius de Desenvolupament Sostenible del PNUD:** la fundació ACSAR és conscient de la interdependència dels ODS i dels seus principis d'acció, i per tant l'objectiu d'aquesta política no és només treballar per la igualtat de gènere i la fi de la discriminació contra les dones i nenes (ODS 5), sinó també comprometre'ns a la integració del conjunt dels ODS en cada acció que emprengui la fundació.

ATERRANT LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A LES NOSTRES LÍNIES D'ACCIÓ

La present política de gènere pretén servir de document de referència i codi de conducta per a la fundació ACSAR i el seu equip, tant pel que fa a la dimensió i organització interna de l'entitat com pel que fa a les diferents línies d'acció en què es vehicula la seva activitat externa. Per tant, l'abast d'aplicació de la política inclou tota l'acció institucional, la qual com hem esmentat s'estructura sobre dos eixos:

Organització i funcionament intern

COMPOSICIÓ PARITÀRIA I ACCIÓ POSITIVA. Pel que fa a l'estructura organitzativa de l'entitat, ACSAR vetlla per a assegurar una composició paritària, equilibrada i diversa dels òrgans de govern i l'equip tècnic, que actualment estan conformats per professionals amb distintes identitats de gènere, orígens, edats i camps professionals. Per tal de possibilitar aquest just equilibri, la fundació podrà dur a terme accions positives a l'hora de nomenar càrrecs de govern i contractar personal tècnic i administratiu, prenent plena consciència de les desigualtats multisectorials i multifactorials que imperen en la nostra societat i discriminen per raó de gènere, identitat i orientació sexual, capacitat, raça i edat, entre d'altres.

FORMACIÓ EN GÈNERE. Així mateix, per tal d'assegurar una correcta aplicació de la perspectiva de gènere a totes les fases i nivells dels projectes de la fundació, així com als processos de presa de decisions, ACSAR promocionarà la contínua formació i actualització en gènere i drets humans del seu equip tècnic i de govern. D'aquesta manera, s'aprofiten les reunions de patronat periòdiques i les reunions d'equip mensuals per a proposar cursos, formacions i materials externs per a contribuir al continu aprenentatge col·lectiu de la fundació. Igualment, es facilita la creació d'espais de reflexió al voltant de les desigualtats de gènere i micro-masclismes per tal de treballar per una estructura organitzativa i mecanismes de govern i gestió que promoguin la igualtat.

REQUISITS DE CONTRACTACIÓ. En la mateix línia, un dels requisits essencials a l'hora de contractar tècniques de projectes i responsables de coordinació serà la prèvia formació especialitzada en feminismes i coneixement i/o experiència en l'àmbit de la teoria de gènere, les polítiques públiques igualitàries i l'aplicació transversal de l'enfocament de gènere.

Projecció externa de la fundació

Les línies d'acció externa de la fundació ACSAR pivoten al seu torn sobre tres grans eixos interdependents establerts als seus estatuts: **capacitació, cooperació i incidència/sensibilització**. L'objectiu d'aquesta política és informar i transversalitzar una perspectiva de gènere i drets humans a totes les fases (elaboració, execució, seguiment i avaluació) dels projectes emmarcats en cadascuna d'aquestes línies.

CAPACITACIÓ. Pràcticament des dels seus orígens, la fundació ACSAR ha considerat centrals les activitats de formació i capacitació en la seva tasca d'apropar la realitat de les persones migrades a la població general. Des de l'entitat creiem que el coneixement és la millor arma contra la discriminació i el discurs d'odi, així com el primer pas per a generar i esdevenir agents de canvi, motiu pel qual se celebra de manera anual el "Curs d'Asil i Protecció Internacional". Mitjançant la impartició d'aquest curs, la fundació posa a disposició de professionals, societat civil i població interessada un paquet de coneixements sòlid i sensible en matèria de dret d'asil, mecanismes de protecció internacional i apatrídia.

El curs està organitzat de manera que la perspectiva de gènere sigui central en cadascun dels temes, tenint en compte que la identitat i orientació sexual i el gènere són vulnerabilitats clau que travessen les dones i nenes migrades. En la contractació de docents per al curs, es prioritzaran aquelles que disposin de formació especialitzada en gènere, i es para especial atenció a les problemàtiques que dones i nenes experimenten en totes les etapes del procés d'exili: sortida del país d'origen, trànsit fins a destí, procediment d'asil davant l'administració, adaptació al país d'acollida, etc. Així mateix, es garantirà la paritat en la composició docent de cada edició del curs d'asil.

COOPERACIÓ. La cooperació internacional centrada en el sector del refugi i l'asil és una de les línies d'acció de la fundació on la correcta aplicació i constant revisió i actualització de la perspectiva de gènere es fa més necessària. Per això, l'objectiu d'aquesta política és també esdevenir un instrument útil i vinculant a l'hora d'internacionalitzar la interacció de l'entitat amb col·lectius vulnerables i socis locals.

En aquest sentit, la fundació ACSAR prioritzarà el treball en xarxa amb socis locals que constitueixin associacions pels drets de les dones, lluitin per la igualtat efectiva en els seus països i disposin d'un enfocament de gènere en la seva activitat i estructura. Així, en les relacions amb els socis locals primaran sempre els principis d'horitzontalitat, interaprenentatge i no imposició.

Igualment, ACSAR vetllarà per la incorporació de la perspectiva de gènere en totes les fases de les intervencions, fa sigui com a entitat líder de projecte o agrupada: diagnòstics, línies de base, planificació, execució, seguiment i avaluació. Per a això es disposarà d'instruments i metodologies específics d'aixecament d'informació que tingui en compte la participació i interessos de les dones. S'incorporaran indicadors específics de seguiment i es vetllarà per una distribució dels recursos que permeti la posada en pràctica de les línies d'acció dissenyades.

INCIDÈNCIA I SENSIBILITZACIÓ. Un dels pilars de l'activitat de l'entitat és analitzar i comprendre les distintes vulnerabilitats que travessen les persones migrades. En aquest sentit, el gènere i l'orientació sexual, la salut mental i la diversitat funcional són factors determinants per la fundació ACSAR a l'hora de dur a terme activitats de sensibilització i incidència en l'elaboració de polítiques públiques.

La fundació durà a terme campanyes de sensibilització durant tot l'any per tal d'apropar la realitat de les persones migrades a la població, combatre el discurs d'odi i estereotips racials i de gènere, i proveir fonts d'informació veraç, sensible i que posi de manifest la discriminació multifactorial que pateix aquest col·lectiu, especialment les dones i nenes.

En la seva tasca d'investigació, anàlisi i creuament de dades i elaboració d'informes -englobades a l'ambició projecte de creació de l'Observatori de les migracions a Catalunya-, ACSAR adoptarà metodologies feministes d'investigació, que considerin la variable de la desigualtat per raó de gènere en tot moment (desagregació de dades, atenció a la posicionalitat de la investigadora, interseccionalitat, etc.).

Així mateix, en l'organització i celebració de xerrades, taules rodones, seminaris i jornades es remarcarà el poder del diàleg, la interculturalitat i la inclusivitat, contribuint a la visibilització de les experiències i veus oprimides, en la majoria racialitzades i feminitzades.

Pel que fa a la comunicació institucional de l'entitat, s'emprarà en tot moment un llenguatge no sexista, inclusiu i sensible a les diverses realitats socials i personals. Així mateix, l'entitat usarà la seva veu i xarxes socials per a promoure una comunicació i un discurs feminista en l'esfera pública.

Barcelona, 21 de setembre de 2021